

Кривошея Ір. І.,
доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри історії культури та
методики навчання гуманітарних дисциплін,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
(Україна, Умань), iivahnuk@i.ua

Генеалогічні матеріали Козелецької актової книги (1664 – 1765):

Коровки-Вольські та Мокієвські

Розглядається інформативний потенціал Козелецької актової книги для генеалогічних досліджень. Для прикладу обрано документи книги, що стосуються генеалогії відомих козацько-старшинських родин Гетьманщини – Коровок-Вольських та Мокієвських. Із застосуванням інших джерел розкрито раніше невідомі деталі генеалогії згаданих родин. До наукового обігу вводиться також різноманітна історична інформація, зокрема деякі аспекти походження Київського полку під Кизикермен, описи відсудженого майна, характеристика деяких персонажів.

Ключові слова: *актова книга, генеалогія, козацька старшина, Гетьманщина, Київський полк, Козелець.*

Актові міські книги завжди були важливим джерелом генеалогії козацької старшини. Цей вид історичних джерел зберігся дуже нерівномірно, тому далеко не кожне українське місто, яке мало магістрат чи ратушу й вело відповідні документи, може похвалитися ними сьогодні. Через це віднайдення в архівах та введення до наукового обігу кожної актової книги стає подією для істориків.

Найкраще збереглися документи Полтавського полкового уряду, Стародубського магістрату, частково Ніжинського магістрату, Бориспільської, Лохвицької й Пирятинської ратуш [2–14; 22–27; 29–34]. Частина їх опублікована й описана дослідниками, насамперед В. Модзалевським і А. Стороженком та сучасними істориками [2–6; 14; 22; 25; 29; 30]. Інші доступні у фондах різних українських архівів, зокрема Центрального державного історичного архіву України в м. Київ та Інституті рукопису НБУВ [7–13; 35].

Мета публікації показати інформативні можливості Козелецької міської книги для генеалогічних досліджень на прикладі генеалогії двох відомих старшинських родин Мокієвських і Коровок-Вольських. Для цього було застосовано загальнонаукові методи аналізу й синтезу, використано ретроспективний, історико-порівняльний підходи, а також просопографічні методи й методи генеалогії.

Після 1648 р. практика діловодства гродських, земських і підкоморських судів на території козацької держави занепала. Протягом другої половини XVII ст. на українських теренах часто діяли «обопільні» уряди – спільні для козацької та міщанської адміністрації засідання, на які покладалася й судова функція. Саме тому в актових міських книгах – як козацькі, так і міщанські документи – збереглися найліпше. Практичне розділення діловодства почалося лише з 20-х років XVIII ст., коли повною мірою запрацювали полкові канцелярії. Лише тоді записи стосовно старшини й козаків майже зникли з магістратських книг, що засвідчує перегляд книг Стародубського магістрату 20–30-х років XVIII ст. [35]. Запис обопільного уряду мав сталу форму, у якій спершу вписувалися козацькі урядники, потім неурядова старшина, а далі представники міщанства.

Оригінал актової міської Козелецької книги зберігається у відділі рукописів бібліотеки ПАН у Кракові. Доступна також її копія в бібліотеці Народовій м. Варшави [36]. Це актова книга обопільного козелецького уряду другої половини XVII – першої половини XVIII ст. під назвою «Księga rządowa kozacka miasta Kosielca w gub. Czernikowskiej. w. XVII – XVIII, k.184», що нараховує 184 двосторонніх аркушів розміром 20 x 32.

Полковий київський уряд, через чисельність і високий статус міщанської спільноти Києва та тривалі непрості взаємини міщанського й козацького урядів, перебував почергово в сотенних містах Острі й Козельці [18, с. 69; 28, с. 79]. Відомо, що резиденцією полковника київського Г. Коровки-Вольського в 1682 р. став Остер [16, с. 239]. Посилює значення актової книги як джерела те,

що Козелець тривалий час був полковим містом Київського полку не лише в XVII ст., але й протягом XVIII ст.

Актова книга з 1664 р. детально фіксує персональний склад міського козелецького уряду, персональний склад козацького уряду та, часто, і полкового київського. Переважно до книги вписували акти про право власності на рухоме та нерухоме майно у вигляді купчих, уступних, тестаментів, розподілів, квітів, договорів оренди та інших видів документів. Вони містять інформацію про розміщення дворів, їх інфраструктуру, вартість, про власників сусідніх дворів, стосунки між фігурантами, дані про соціальну структуру та ієрархію й чимало іншого.

Серед документів є надзвичайно інформативні, особливо стосовно генеалогії козацько-старшинських та міщанських родин м. Козельця та інших міст. Із їх числа для прикладу візьмемо два: квіт значному товаришу військовому Григорію Карповичу від пана Ісака Григоровича, бурмістра чернігівського, та екстракт про експедицію Очаківську, у яких знаходимо генеалогічну інформацію про родини Коровок-Вольських і Мокієвських.

Послужний список київського полковника Г. К. Коровки-Вольського (?–1640–1705–?) засвідчує його багаторічну військову службу на високих урядах. Займав уряд батуринського сотника (1669–1672), у травні 1672 р. був посланцем до Москви від генеральної старшини. Генеральний хорунжий (1672–1677), чигиринський полковник і наказний гетьман (05.1677–08.1678), стародубський полковник (1678–1681), київський полковник (1682–1684, 1690–1691), значний товариш військовий (1691–1702). У 1705 р. брав участь у розмежуванні кордону з Туреччиною. Володів с. Шкрябин Стародубського полку та селами Карпилівка, Виповзов, Лутава, Косачівка й Козар Київського полку [24, с. 462; 1, с. 72, 18, с. 74; 17, с. 425; 20, с. 46].

У Козелецькій актовій книзі, крім квіта, містяться й інші документи, пов'язані з Г. Коровкою-Вольським, що розширюють його біографічні дані. У 1700 р. виїзний суд за наказом гетьмана розглядав за його позовом справу про затоплення млинів на Новій греблі на р. Остер [36, к.137–140v.]. Судовий

процес мав закономірні, хоча дещо несподівані для позивача наслідки. Григорій Карпович, по суті, позивав тодішнього київського полковника К. Мокієвського, близького родича гетьмана І. Мазепи. Тут ніяке добре ставлення гетьмана до позивача допомогти не могло, та й слідство виявило значні зловживання владою колишнього полковника київського Г. Коровки-Вольського в часи зведення Нової греблі. Результатом став вердикт про знесення греблі й млинів на ній та заборону будівництва греблі на цьому місці на майбутнє [36, к. 140].

Походив Григорій Карпович із давнього шляхетського роду Вольських, проте в біограмах і розписах роду дослідники через брак достовірної інформації не інтегрують усіх відомих його представників у цілісний розпис. Тому наш фігурант усього другий після батька Карпа, але найбільш відомий представник родини в другій половині XVII – на початку XVIII ст. Знаходимо короткі й неповні розписи або біограми членів вигаслого роду в працях В. Модзалевського [24, с. 462–463], О. Лазаревського [21, с. 20–21; 168], В. Кривошеї [1, с. 72–73; 17, с. 425].

Документ Козелецької актової книги доповнює генеалогію роду Коровок-Вольських, одночасно пов'язуючи його зі знаними й впливовими козацько-старшинськими та міщанськими родинами Чернігівського полку. Мова про квіт від 8.12.1695 р., виданий пану Григорію Карповичу, значному товаришу військовому, від пана Ісака Григоровича, бурмістра чернігівського, вписаний до Козелецької актової книги 20.01.1696 р. [36, к. 117]. Із нього дізнаємося, що дружиною Г.К. Коровки-Вольського, колишнього київського полковника, була, уже на той час покійна, Євгенія Василівна Радченко. Отож вона померла раніше грудня 1695 р. Із колишнім полковником за спадок по небіжці судився бурмістр чернігівський Ісак Григорович Слободецький (Голобояринович).

Заслуговує на увагу рівень суду, на якому було задоволено позов Ісака Григоровича – Генеральний військовий суд у Батурині. Саме на такому судовому рівні в 90-х роках XVII ст. вирішувало свої справи значне товариство військове. Свідком при квітуванні був Михайло Стефанович Голобояринський, товариш полковий і житель чернігівський. Без сумніву, шляхетський рід

Слободецьких у тодішній старшинській ієрархії займав далеко не останнє місце. Усе роз'яснюється завдяки генеалогії родин Радченків та Слободецьких.

Євгенія Василівна Радченко (? – 1640 – раніше 1695 р.) була донькою бурмістра чернігівського магістрату Василя Радченка (? – ран. 28.01.1648 р.) [19, с. 132]. Її матір – Ганна Григорівна Слободецька, шляхтянка, рідна сестра Ісака Григоровича Слободецького. 28 січня 1648 р. Ганна отримала від шляхтянки Анастасії Ярошівни частину млина в Старому Білоусі. У 1665 р. подарувала Борисоглібській церкві свій двір у Чернігові [19, с. 132]. Після смерті Василя Радченка Ганна вийшла заміж вдруге за Данила Полоцького, війта київського [19, с. 61]. Відомий брат Ганни Григорівни, Степан Григорович, син якого Михайло Степанович Голобояринський (?–1649–1696–?) у 1695 р. був свідком у видачі квита дядьком Ісаком Григоровичем Г. К. Коровці-Вольському та його синам.

У першому шлюбі Євгенія Василівна була дружиною Оникія Силича (? – 1627 – 18.09.1663 р.), товариша полку Чернігівського (1651–1656 рр.), чернігівського полковника (1657–1663 рр.), страченого після Чорної ради в Борзні разом із Якимом Сомком та іншими старшинами. Шлюб сина шляхтянки з роду Мальцевичів та доньки шляхтянки з роду Слободецьких виглядає закономірним. Обидві сім'ї мали володіння навколо Лоева та Старого Білоуса, відтак поріднилися доволі близькі родини. Імовірно, Оникій Силич був сотником лоевським [19, с. 11]. Він володів грунтами навколо Старого Білоуса, кількома млинами на р. Білоусівка та р. Снов [19, с. 11]. Інформація про їхніх дітей не збереглася.

Рід Вольських також був шляхетським і походив, найпевніше, із Правобережжя. Одна з представниць роду Вольських – Катерина була заміжня за племінником П. Тетері Василем Михайловичем Іскрицьким, а їх донька Уляна стала в 1690 р. дружиною Д. Апостола [15, с. 237]. І. Виговський у 1660 р. згадував свого військового суддю Вольського, який вийшов із полону після «Задніпровського погрому» і прибився до нього [15, с. 144].

О. Лазаревський писав, що в Стародуб у 1678 р. керувати полком Г. К. Коровка-Вольський приїхав з двома синами й донькою. Сина Гната призначив полковим осавулом і надав на уряд с. Кривець [21, с. 21]. Є інша інформація про час перебування Гната на уряді полкового стародубського осавула: 1690–1692 рр. (Протокуль до записования справъ поточнихъ на рокъ 1690 // Черниговские губернские ведомости. 1852. Год пятнадцатый. – Чернигов №№36-44 С.467 3.07.1690 Осавул полковий стародубський Гнат Григорович Вольський) Пізніше, у 1695–1696 рр., Гнат займав уряд почепського сотника [17, с. 425; 28, с. 87]. Імовірно, помер чи загинув у 1697 р. [28, с. 87]. Інформація про дорослих дітей вказує на те, що шлюб із Євгенією Радченко для Григорія Карповича також був не першим і, напевно, бездітним. Це підтверджує вписаний у Козелецьку актову книгу квіт. Якщо дядько відсудив після смерті племінниці її спадок у вигляді особистих речей, то це означає, що спільних дітей у Євгенії та Григорія або не було, або вони не вижили. Отже, квітував Ісак Слободецький Григорія Вольського і його синів від першого шлюбу з невідомою сьогодні дослідникам жінкою.

Зберігся запис про вибачення Г. Вольського перед Ісаком Григоровичем, про виплату 600 золотих лічби литовської та опис відсудженого майна: «<...> монистомъ Перловымъ щарвоными золотими. Кухлюв столовых полдарцовых два, третий [пучар?]. Перстней щирозлотных с каменями добрыми шѣсть. Ложокъ срѣбрныхъ [тезньов] два. Платя будучого в скринѣ то ест баволниц три, запасокъ двѣ, [кабать?] единъ, чепцов шест, сподниц двѣ, кошул крамного полотна десят и иных бѣлуихъ вещей» [36, к. 117]. Якби донька Григорія Карповича була спільною з Євгенією, то саме їй дісталися б усі материні речі.

В. Модзалевський вважав рід Коровок-Вольських згаслим. Сини Григорія Карповича не залишили нащадків чоловічої статі. Більш відомий із синів – Федір Григорович Коровка-Вольський (?–1712), який був полковником київським (1708). Основні маєтності в Стародубському полку він продав ще за життя (1708 р.). Одружений із Марією Криштофорівною, на думку дослідника

С. Павленка, донькою пасинка І. Мазепи Криштофа Фридрикевича [28, с. 88]. Є скупа й не зовсім достовірна інформація про онучку Григорія Карповича, імовірно, по жіночій лінії [24, с. 463].

Ще один запис 1695 р. до актової книги м. Козельця під назвою «Експедиція Очаківська» проливає світло на генеалогію більш відомої в Гетьманщині родини Мокієвських, близьких родичів гетьмана І. Мазепи, матір якого була з Мокієвських. Костянтин Михайлович Мокієвський, швидше за все, був двоюрідним братом матері гетьмана І. Мазепи [16, с. 246]. У документі повідомляється, насамперед, інформація про Очаківський похід 1694–1695 рр., у якому полковник київський Костянтин Мокієвський очолив відділ із кількох полків, включно з охочими полками Пашковського, Михайла Палажченка та Семена Палія [36, к.115v.–116]. У серпневих боях 1695 р. полковник відзначився особистою відвагою: під його командуванням козаки розгромили чотири корогви яничар і захопили багату здобич.

Після цієї перемоги полковник К. Мокієвський дізнався, що в «похвальну» суботу 1695 р. померла його дружина Анастасія Зеленковна*. У них залишилося дві малолітні доньки Ганна та Анастасія [36, к. 116]. У жодній із відомих біограм не згадується дружина К. Мокієвського та ім'я рано померлої доньки. Про доньку Ганну, заміжно за Василем Івановичем Мировичем, та її нащадків маємо трохи інформації: як донька й дружина мазепинців перебувала у Москві, потім на засланні в Тобольську. Її син Іван Васильович Мирович мешкав у Тобольську і в Україну більше не повернувся [28, с. 83]. Друга донька К. Мокієвського померла малолітньою, була похована в Троїцькому соборі м. Остер [28, с.83].

Джерело описує померлу дружину полковника Анастасію так: «Была тая Панѣ барзо мудрая набожная, убогих великая милосница нѣделе не працювала завше албо читала албо до церкви Божей що справовала. Тѣло ей отпрыважено до Остра которое зоставало презъ свята воскресние наслабодѣ в церквѣ мурованой а по святахъ воскреснихъ отпрыважено до Печерского и тамъ также

* Субота за два тижні до Пасхи. Отже, Анастасія померла навесні 1695 р.

кілька недел зоставало в предѣлѣ а потомъ погребено тамъ же на цминтарѣ печорском в гробѣ мурованомъ» [36, к. 116].

Окрім генеалогічної інформації про шлюбний зв'язок родин Мокієвських і Зеленських, маємо цікавий опис погребальних практик. Звісно, такий тривалий термін прощання був зумовлений не традицією, а особливими обставинами. Небіжчицю спочатку перевезли до Остра, отже, мешкала родина не в самому місті. Спершу тіло перебувало кілька днів в остерській мурованій церкві, потім було відправлене до Печерська, де також залишалося доступним для прощання кілька тижнів і лише потім Анастасію поховали. Вірогідно, така затримка пояснюється часом, необхідним для повідомлення про її смерть чоловікові й повернення його з походу. Із тексту документа зрозуміло, що К. Мокієвський дізнався про смерть дружини лише в серпні 1695 р., відтак не мав можливості з нею попрощатися.

Із того ж документа довідуємося, що в 1695 р. помер Іван, сестринець полковника К. Мокієвського. Вказується, що він відійшов у потойбіччя під час Великого посту й похований у вербну суботу в Козельці в Преображенському храмі. Слідом віддав Богу душу в Батурині Андрій Мокієвський, рідний брат Костянтина Мокієвського. Його поховали в Борисполі [36, к. 116]. На цьому нещастя родини не скінчилися. У документі ще однією скупкою стрічкою вписано, що того ж року померла пані Войнаровська, рідна сестра гетьмана. Уже хворіючи, вона постриглася в черниці й померла на руках своєї матері Марфи Магдалини Мазепиної, ігумені Печерської [36, к. 116].

Без будь-якого відступу автор екстракту повідомляє про успішний похід того ж 1695 року гетьмана І. Мазепи під Кезикермен та інші городки. Описує їх захоплення, взяття багатой здобичі й спалення. Під час цього підпалу загинуло багато козаків: «Тилко барзо зле учинили ижо якъ грабовали запалили и много и нашихъ погорѣло» [36, к. 116]. Особлива увага в описі битв звертається на особисту хоробрість і рицарську звитягу полковника К. Мокієвського й товариства Київського полку, до якого в бою долучалося товариство інших полків, приписуючи славу не своїм полкам, а Київському. Не забуто в описі

герб, наданий роду Мокієвських за давні військові заслуги, на якому зображено жовтий ключ у блакитному полі. Описані події та тон розповіді свідчать, що повідомлення про експедицію Очаківську, смерть близьких та хоробрість полковника й Київського полку в боях внесено до актової книги за наказом самого полковника.

Отже, два невеликих документи актової книги м. Козельця доволі суттєво доповнюють генеалогію таких знаних родин Гетьманщини, як Мокієвські та Коровки-Вольські. Вони додають не лише сухі факти, дати чи імена, а й описи характерів і звичок згаданих персон. До нас проривається інформація про час, обставини й місце їх поховання – генеалогічні подробиці, такі цікаві й важливі для кожного дослідника.

Список використаних джерел

1. Аброскін П. Київщина козацька: люди і долі: нариси / П. Аброскін, В. Кривошея, О. Стасенко. – К. : Стило, 2004. – 181 с.
2. Актовая книга Стародубского городского уряда 1693 г. / Черниговская губернская архивная комиссия; под ред. В. Л. Модзалевского. – Чернигов : Тип. Г. М. Веселой, 1914. – 138 с.
3. Актовые книги Полтавского городского уряда XVII века / под ред. и примечания В.Л. Модзалевского. – Чернигов : Изд. Черниговской губернской ученой архивной комиссии, 1912. – Вып. 1: Справы поточные 1664–1671 годов. – 236 с.
4. Актовые книги Полтавского городского уряда XVII века / под ред. и примечания В. Л. Модзалевского. – Чернигов : Изд. Черниговской губернской ученой архивной комиссии, 1913. – Вып. 2: Справы вечистыя 1664–1671 годов. – 115 с.
5. Актовые книги Полтавского городского уряда XVII века / ред. и прим. В. Модзалевского. – Чернигов : Изд. Черниговской губернской ученой архивной комиссии, 1914. – Вып. 3 : Справы вечистыя 1672–1680 годов. – 124 с.
6. Акты Мейского уряда 1612–1699 гг. / предисл. А. В. Стороженко // Киевская старина. – 1892. – Т. 37, № 4. – Прилож. С. 1–32; № 5. – Прилож. С. 33–48; № 6. – С. 49–64; № 7. – С. 65–112.
7. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (ІР НБУВ). – Ф. І. – Спр. 55256. – 365 арк.
8. ІР НБУВ. – Ф. І. – Спр. 55257. – 200 арк.
9. ІР НБУВ. – Ф. XIV. – Спр. 6966. – т. II. 70 арк.
10. ІР НБУВ. – Ф. XIV. – Спр. 6966. – т. III. 160 арк.
11. ІР НБУВ. – Ф. XIV. – Спр. 6966. т.І. – 78 арк.
12. ІР НБУВ. – Ф. XIV. – Спр. 6967. – 69 арк.
13. ІР НБУВ. – Ф. XXVIII. – Спр. 49–84. – 74 арк.
14. Книги третие меские Ператинские // Стороженки: фамильный архив : в 8 т. – К., 1908. – Т. 6. – 499 с.
15. Кривошея В. Генеалогія українського козацтва: нариси історії козацьких полків / В. Кривошея. – Вид. 2-е, доп. – К. : Стило, 2004. – 391 с.

16. Кривошея В. Козацька еліта Гетьманщини: [монографія] / В. Кривошея. – К. : ІПіЕНД імені І.Ф. Кураса НАН України, 2008. – 452 с.
17. Кривошея В. Козацька старшина Гетьманщини: енциклопедія / В. Кривошея. – К. : Стилос, 2010. – 792 с.
18. Кривошея В. Старшина Козелецької сотні Київського полку / В. Кривошея // Запорозька Січ і Українське козацтво: зб. наук. праць / ред. колегія: В. В. Кривошея (голова) [та ін.]. – К. : ДП «Пріоритети», 2013. – С. 69–87.
19. Кривошея В. Українське козацтво в національній пам'яті: Чернігівський полк : монографія : в 2 т. – К. : ДП «Пріоритети», 2012. – Т. I. – 516 с.
20. Кривошея І. І. Неурядова старшина Української козацької держави (XVII–XVIII ст.) : довідник / В. Кривошея. – Видавець Пшонківський О. В., 2016. – Т. 2. – 730 с.
21. Лазаревский А. Описание Старой Малороссии: материалы для истории заселения, землевладения и управления: в 3 т. / А. Лазаревский. – К. : Тип. К. Н. Милевского, 1888. – Т. 1: Полк Стародубский. – XVI, 770, XXX [2] с.
22. Лохвицька ратушна книга другої половини XVII ст.: (збірник актових документів) / підг. до видання О. Маштабей, В. Самійленко, Б. Шарпило. – К.: Наукова думка, 1986. – 222 с. – (Пам'ятки української мови. Серія актових документів і грамот).
23. Миллер Д. Стародубского магистрата книга справ поточных: (1690–1722) / Д. Миллер. – Х., 1894. – 16 с.
24. Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник / В.Л. Модзалевский. – К.: Типо-литография «С.В. Кульженко», 1910. – Т. 2. – 6, 720, 20 с.
25. Модзалевский В. Л. Отрывки из Стародубской меской книги за 1664–1673 гг. / В.Л. Модзалевский. – Чернигов, 1911. – 37 с.
26. Отрывки из Нежинских магистратских книг 1657–1674 годов. – Чернигов : Типография губернского правления, 1887. – 66 с.
27. Отрывки из Стародубовской меской книги за 1664–1673 гг. // Труды Черниговской губернской архивной комиссии: 1909–1910. – Чернигов, 1911. – Вып. 8. – С. 71–105.
28. Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники і прибічники [монографія] / С. Павленко. – К. : ВД «Киево-Могилянська академія», 2004. – 602 с.
29. Пиріг П. Протоколи Ніжинського магістрату 1659 і 1674 рр. / П. Пиріг // Сіверянський літопис. – 2002. – № 2. – С. 32–42.
30. Пиріг П. Цивільні і кримінальні справи Ніжинського магістрату 1651–1657 рр. / П. Пиріг // Сіверянський літопис. – 2001. – № 4. – С. 26–35.
31. Протокул до записовання справ поточных на рок 1690. – Чернигов : Тип. Губернского правления, 1852. – 180 с.
32. Протокуль до записования справъ поточнихъ на рокъ 1690 // Черниговские губернские ведомости. – 1852. Год пятнадцатый. – №№ 36–44. – С. 381–383, 396–401, 414–418, 429, 441–443, 462–468, 482–485, 490–500.
33. Протыкуль справъ поточнихъ 1683 годъ // Черниговскія губернскія ведомости. – 1857. – № 21–33. – С. 175– 288.
34. Стародубского магистрата книга справ поточных : (1690–1722) // Сборник Харьковского историко-филологического общества. – Х., 1894. – Т. 6 : Труды педагогического отдела историко-филологического общества, вып. 2. – С. 259–274.
35. Центральний державний історичний архів України в м. Київ (ЦДАУК) – Ф.208. – Оп. 1. – Спр. 24–29, 34–49, 82–91.
36. Biblioteka Narodowa w Warszawie. Dział mikrofilmów. Kraków PAN 280, mf. 9105. 184 k.

References

1. Abroskin P. Kyivshyna kozaczka: lyudy i doli: narysy / P. Abroskin, V. Kryvosheya, O. Stasenko. – К.: Stylos, 2004. – 181 s.

2. Aktovaya knyga Starodubskogo gorodovogo uryada 1693 g. / Chernygovskaya gubernskaya arxyvnaya komysiya; pod red. V. L. Modzalevskogo. – Chernygov : Typ. G. M. Veseloy, 1914. – 138 s.
3. Aktovyye knygy Poltavskogo gorodovogo uryada XVII veka / pod red. i prymechania V.L. Modzalevskogo. – Chernygov : Yzd. Chernygovskoj gubernskoj uchenoj arxyvnoj komysii, 1912. – Выр. 1: Spravy potochnyye 1664–1671 godov. – 236 s.
4. Aktovyye knygy Poltavskogo gorodovogo uryada XVII veka / pod red. i prymechaniya V. L. Modzalevskogo. – Chernygov : Yzd. Chernygovskoj gubernskoj uchenoj arxyvnoj komissii, 1913. – Выр. 2: Spravy vechystyya 1664–1671 godov. – 115 s.
5. Aktovyya knygy Poltavskogo gorodovogo uryada XVII veka / red. i prym. V. Modzalevskogo. – Chernygov : Yzd. Chernygovskoj gubernskoj uchenoj arxyvnoj komissii, 1914. – Выр. 3 : Spravy vechistyya 1672–1680 godov. – 124 s.
6. Akty Mejskogo uryada 1612–1699 gg. / predysl. A. V. Storozhenko // Kyevskaya staryna. – 1892. – T. 37, № 4. – Prylozh. C. 1–32; № 5. – Prylozh. C. 33–48; № 6. – S. 49–64 ; № 7. – S. 65–112.
7. Instytut rukopysu Nacionalnoyi biblioteky Ukrayiny imeni V. I. Vernadskogo (IR NBUV). – F. I. – Spr. 55256. – 365 ark.
8. IR NBUV. – F. I. – Spr. 55257. – 200 ark.
9. IR NBUV. – F. XIV. – Spr. 6966. – t. II. 70 ark.
10. IR NBUV. – F. XIV. – Spr. 6966. – t. III. 160 ark.
11. IR NBUV. – F. XIV. – Spr. 6966. t.I. – 78 ark.
12. IR NBUV. – F. XIV. – Spr. 6967. – 69 ark.
13. IR NBUV. – F. XXVIII. – Spr. 49–84. – 74 ark.
14. Knygy tretye meskye Peratynskyye // Storozhenky: famyl'nyj arxyv : v 8 t. – K., 1908. – T. 6. – 499 s.
15. Kryvosheya V. Genealogiya ukrajinskogo kozacztva: narysy istoriyi kozaczkyx polkiv. – Vyd. 2-e, dop. – K.: Stylos, 2004. – 391 s.
16. Kryvosheya V. Kozaczka elita Getmanshhyny: [monografiya]. – K. : IPIEND imeni I.F. Kurasa NAN Ukrayiny, 2008. – 452 s.
17. Kryvosheya V. Kozaczka starshyna Getmanshhyny : encyklopediya – K.: Stylos, 2010. – 792 s.
18. Kryvosheya V. Starshyna Kozeleczkoyi sotni Kyvivskogo polku // Zaporozka Sich i Ukrayinske kozacztvo: zb. nauk. pracz / red. kolegiya: V. V. Kryvosheya (golova) [ta in.]. – K. : DP «Priorytety», 2013. – S. 69–87.
19. Kryvosheya V. Ukrayinske kozacztvo v nacionalnij pam'yati: Chernigivskyy polk : monografiya : v 2 t. – K. : DP «Priorytety», 2012. – T. I. – 516 s.
20. Kryvosheya I. I. Neuryadova starshyna Ukrayinskoyi kozaczkoyi derzhavy (XVII–XVIII st.) : dovidnyk. – Vydavetz Pshonkivskyy O. V., 2016. – T. 2. – 730 s.
21. Lazarevskyy A. Opysanye Staroj Malorossii: materyaly dlya istorii zaseleniya, zemlevladeniya i upravleniya: v 3 t. – K.: Typ. K. N. Mylevskogo, 1888. – T. 1: Polk Starodubskyy. – XVI, 770, XXX [2] s.
22. Loxvyczka ratushna knyga drugoyi polovyny XVII st.: (zbirnyk aktovyx dokumentiv) / pidg. do vydannya O. Mashtabej, V. Samijlenko, B. Sharpylo. – K.: Naukova dumka, 1986. – 222 s. – (Pamyatky ukrajinskoyi movy. Seriya aktovyx dokumentiv i gramot).
23. Myller D. Starodubskogo magystrata knyga sprav potochnyx: (1690–1722). – X., 1894. – 16 s.
24. Modzalevskyy V. L. Malorossyjskyy rodoslovnyk. – K.: Typo-lytografiya «S. V. Kulzhenko», 1910. – T. 2. – 6, 720, 20 s.
25. Modzalevskyy V. L. Otryvky iz Starodubskoj meskoj knygy za 1664–1673 gg. / V.L. Modzalevskyy. – Chernygov, 1911. – 37 s.
26. Otryvky iz Nezhynskyyx magystratskyyx knygy 1657–1674 godov. – Chernygov : Typografiya gubernskogo pravleniya, 1887. – 66 s.
27. Otryvky iz Starodubovskoj meskoj knygy za 1664–1673 gg. // Trudy Chernigovskoj gubernskoj arxyvnoj komissii: 1909–1910. – Chernygov, 1911. – Выр. 8. – S. 71–105.

28. Pavlenko S. Otochennya getmana Mazepy: soratnyky i prybichnyky [monografiya]. – K. : VD «Kievo-Mogylyanska akademiya», 2004. – 602 s.
29. Pyrig P. Protokoly Nizhynskogo magistratu 1659 i 1674 rr. // Siveryanskyj litopys. – 2002. – № 2. – S. 32–42.
30. Pyrig P. Cyvilni i kryminalni spravy Nizhynskogo magistratu 1651–1657 rr. // Siveryanskyj litopys. – 2001. – № 4. – S. 26–35.
31. Protokul do zapysovannnya sprav potochnykh na rok 1690. – Chernigov : Typ. Gubernskogo pravleniya, 1852. – 180 s.
32. Protokul do zapysovaniya sprav potochnykh na rok 1690 // Chernigovskie gubernskie vedomosti. – 1852. God pyatnadcyatij. – №№ 36–44. – S. 381–383, 396–401, 414–418, 429, 441–443, 462–468, 482–485, 490–500.
33. Protokul sprav potochnykh 1683 godъ // Chernygovskiya gubernskiya vedomosti. – 1857. – № 21–33. – S. 175–288.
34. Starodubskogo magystrata knyga sprav potochnykh : (1690–1722) // Sbornyk Xarkovskogo istoryko-filologicheskogo obshhestva. – X., 1894. – T. 6 : Trudy pedagogicheskogo otdela istoryko-filologicheskogo obshhestva, vyr. 2. – S. 259–274.
35. Centralnyj derzhavnyj istorychnyj arxiv Ukrayiny v m. Kyuyiv (CzDIAUK) – F.208. – Op. 1. – Spr. 24–29, 34–49, 82–91.
36. Biblioteka Narodowa w Warszawie. Dział mikrofilmów. Kraków PAN 280, mf. 9105. 184 k.

Kryvosheia I.I., doctor of historical sciences, Professor, Head of the Chair of History of Culture and Methods of Teaching the Humanities Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Ukraine, Uman).

Genealogical information of Kozelets register (1664–1765): the Mokiyeviskyis and Korovka-Volskyis

Informative potential of Kozelets register for genealogical research is under analysis. We chose for example the documents related to the genealogy of famous Cossack and Starshyna families of Hetmanate – the Mokiyeviskyis and Korovka-Volskyis. Previously unknown details of the genealogy of the mentioned families were revealed while using other sources. Besides various historical information is introduced to scientific use which includes some aspects of the campaign of Kyiv regiment to Kyzkykermen, descriptions of gained property, characteristics of some persons.

Keywords: register, genealogy, Cossack Starshyna, the Hetmanate, Kyiv regiment, Kozelets.

Summary

Municipal registers have always been an important source of genealogy of Cossack Starshyna. This kind of historical documentation has not remained everywhere, so not every Ukrainian town which had magistrate or town hall and registered appropriate documents, can boast of having them today. That is why finding of every new register in the archives and its introduction to scientific use, really becomes a great event for historians. Documents of Poltava regiment government and Starodubskyi magistrate have been kept the best, and documents of Nizhyn magistrate, Boryspil, Lokhvytsia and Pyriatyn town halls have remained only partially.

The purpose of this paper is to show informative possibilities of Kozelets town register for genealogical research on the example of the genealogy of two well-known starshyna families like the Mokiyevskyis and Korovka-Volskyis. General scientific methods of analysis and synthesis were used; and retrospective, historical and comparative approaches and also methods of genealogy and more general prosopographic methods were applied when writing the article.

Documents from municipal register of Kozelets town were used for the analysis. Its original is kept in the Manuscripts Department of the PAN Library in Krakiv city. It is also available in copy in the National Library in Warsaw (*Biblioteka Narodowa w Warszawie*). This is a register of mutual Kozelets government of the second half of the XVII – the first half of the XVIII century. Some part of these documents was quoted in the article.

We chose the documents related to the genealogy of famous Cossack and Starshyna families of Hetmanate – the Mokiyevskyis and Korovka-Volskyis as example while considering the informative potential of Kozelets register for genealogical research. Previously unknown details of genealogy of the mentioned families were revealed while using other sources. Besides various historical information is introduced to scientific use which includes some aspects of the campaign of Kyiv regiment to Kyzykermen, descriptions of gained property, characteristics of some persons. Now we have the possibility to learn the information about time, circumstances and place of their burying that is genealogical details which are so interesting and important for every researcher.